

ЗМІСТ

Отже, це злива	7
Книга Буття. Глава четверта	13
Інопланетянка	65
Сестро, сестро	137
Жоравницькі	151
Я, Мілена	167
Дівчатка	205
Казка про калинову сопілку	245
Інструктор із тенісу	309
Альбом для Густава	323
Тут могла б бути ваша реклама	355
Після третього дзвінка вхід до зали забороняється	367

– Що? – перепитала дівчина, неухважно стежачи за скляними двостулковими дверима кав'ярні, котрі раз-у-раз відхилялися, пропускаючи чергового відвідувача, і в проміжках цілий час розгойдувалися, не в змозі спинитись. Люди, які заходили, рятуючись од дощу, що насувався, були пригаслі, сторожкі і якісь наїжені – немов горобці перед грозою, подумала дівчина й осміхнулася. Її супутник перечекав хвильку, щоб повернути її увагу своєю ображеною мовчанкою, й коли дівчина на силу одвела очі від входу й перехопила його погляд (очі в неї були вогкі й темні і в чорних косметичних обводах вій здавалися по-дитячому круглими), махнув рукою:

– Ти ж однаково не слухаєш.

– Слухаю, – сказала дівчина й заходилася м'яти краєчок серветки. – Слухаю, просто все це я вже знаю й навряд чи почую щось нового.

– В такому разі мені не варт даремно говорити?

– Я теж так гадаю, – сказала дівчина й знов усміхнулася – цим разом трошки жалібно.

Вони помовчали.

– Так, – сказав чоловік і вийняв із кишені цигарки. – Куритимеш?

Дівчина взяла цигарку і, поки він запалював сірника, дивилася на його руки. Руки він мав негарні – єдине, що він мав негарного, були руки: вузлуваті, оцупкуваті, потемнілі, мов горіховим соком розідені, вони нагадували їй наросні на стовбурі

старого дерева. Аж дивно, що ці руки вміли бути такими обережними й ніжними, як бували. І на правій блідий шрам од опіку на зап'ясті.

– А я все думав, – мовив чоловік після глибокої затажки, – я все сподівався, що ти зрозумієш. Що ж...

Він блідо всміхнувся, і з виразу його очей дівчина побачила, як йому боляче.

– Я все розумію, – заперечила вона. – І навіть глибоко тобі співчуваю, але вдіяти нічого не годна. Спробуй не думати про мене.

Чоловік похитав головою:

– Ти жорстока. Ох, яка ж ти все-таки жорстока.

– Я лагідна й добра, мов виводок сліпих кошенят, – дівчина й справді відчула себе жорстокою, голос їй шелестів сухо, ніби заважав у горлі. – Я не звинувачую тебе й не маю до тебе жалю. Я тільки хочу, щоб ми розійшлися без взаємного витягання жил і згадували потім одне одного, по змозі, з не дуже важким серцем.

– Тебе завжди турбувало тільки, як нам розійтися, – чоловік струшував попіл у блюдце, а дівчина – просто в чашку з недопитою кавою. – Ти ніколи не припускала, що ми могли б не розходитися взагалі.

– А ти якось ніколи не питав, чому я такого не припускала. От узяв та й спитав би.

– Чому ж? – він не дивився на неї. Дівчина теж дивилась повз нього – у вікно, за яким вітер грізно розгойдував враз посутенілі крони дерев.

– Тому, хлопчику мій, – вона назвала його хлопчиком, хоч він був набагато старший за неї, і не помітила, як обличчя йому пересмикнуло болісною гримасою, – що стосунки, зачаті на брехні, ніколи не стануть щирими. Зі свого боку я нічим перед тобою не завинила. Мене тільки весь час конозило питання,

чого це ти так зненацька був мною зацікавився – на другому році знайомства. Аж доки Вовчик не сказав мені правди – уже як розійшлася та, не знаю ким пущена чутка, що ми маємо намір побратися, – остеріг по-дружньому. Бо у Вовчика батько з нашим гебешним куратором інститутським, виявляється, дачами дружить: чарку п'є і на полювання їздить, – вона перевела дух. – Отак-от усе зійшлося. Але ти не думай, я тебе не суджу. Суди себе сам.

Щойно тут вона звела погляд на нього й злякалася: перед нею сидів старий чоловік із землистим, поораним лицем, і на рукаві в нього сірів стовпчик упалого з цигарки попелу, якого він не завважував.

– І ти гадаєш, я ввесь час тобі брехав?

Дівчина не відповіла. Перші тяжкі краплини вдарили в шибку.

– У вас тут вільно? – бородань у грубоплетеному светрі стояв коло їхнього столика, з-за його плеча визирала крихка брюнеточка, намагаючись під циганку, її розфарбовані очі здавалися наклеєними на обличчя поверх шкіри. Студенти, автоматично зазначила собі дівчина, не інакше як із театрального, тут поблизу.

– Вільно, – сказав чоловік, – але ми б хотіли посидіти самі.

Дівчина стежила, як пара віддаляється по проході.

– Ти не ввесь час брехав, – вимовила вона. – Ти почав із брехні. І цього досить.

– Це мали бути тільки щомісячні звіти, – вперто повторив чоловік казане перед тим. – Це звичайна річ, зрозумій, всі так пишуть – ну, через одного... Це зовсім не те, що спеціально за тобою стежити, – такого мені не доручалося. І близьких стосунків зав'язувати теж не доручалося.

– Можливо, що й ні. То вже була твоя ініціатива.

Він мовчав, і, глянувши на нього, вона пошкодувала, що сказала це.

– У тебе попіл на рукаві.